

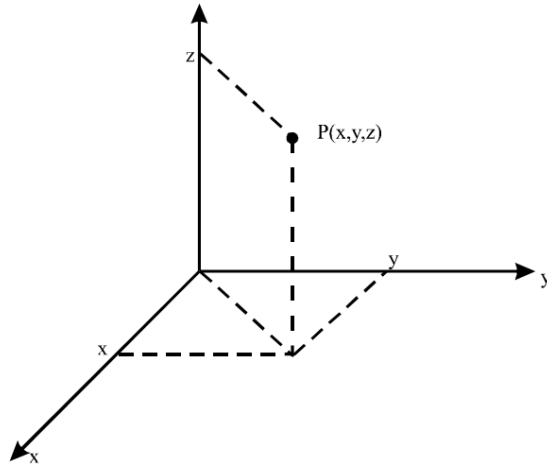
GRAKO: PODSTAWY GRAFIKI 3W

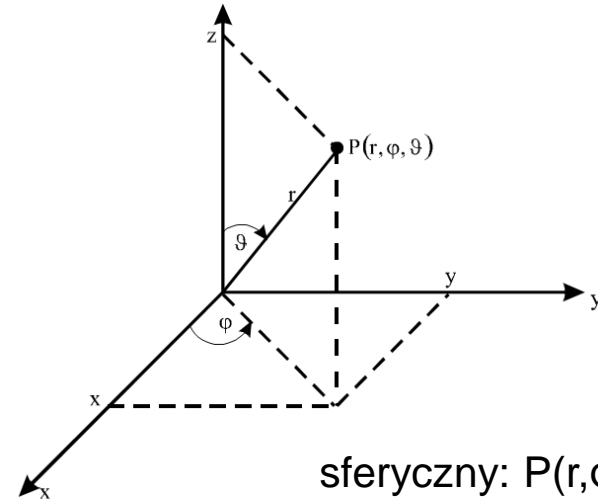
- Przekształcenia 3W
- Modelowanie
- Metody renderingu
- Przykłady

Układy współrzędnych

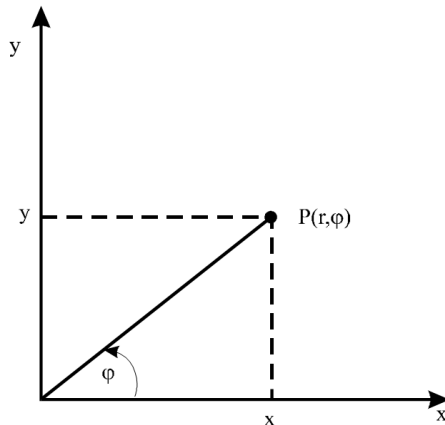
kartezjański: $P(x, y, z)$

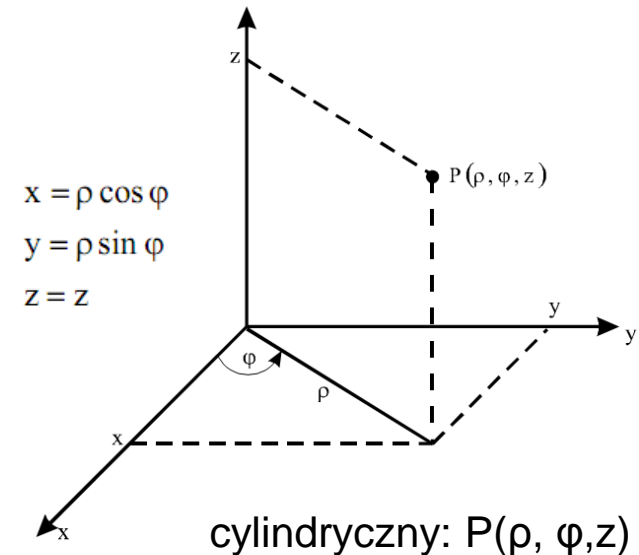
sferyczny: $P(r, \varphi, \vartheta)$

$$\begin{aligned}x &= r \sin \vartheta \cos \varphi \\y &= r \sin \vartheta \sin \varphi \\z &= r \cos \vartheta\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}x &= r \cos \varphi \\y &= r \sin \varphi \\r &= \sqrt{x^2 + y^2} \\ \varphi &= \arctan \frac{y}{x}\end{aligned}$$

biegunowy: $P(r, \varphi)$

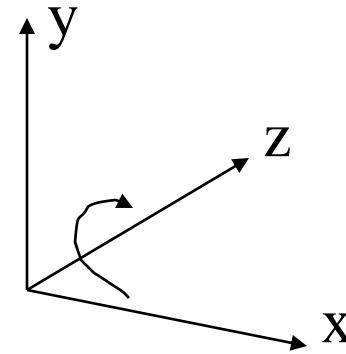
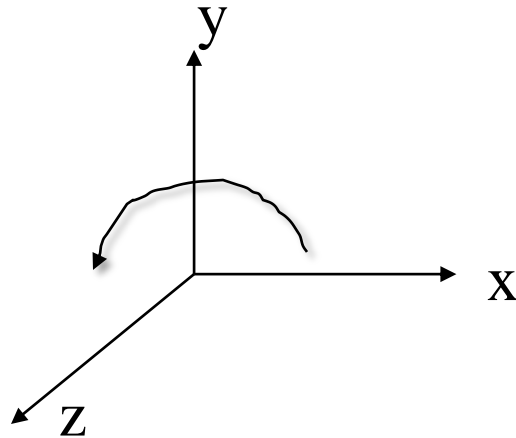

cylindryczny: $P(\rho, \varphi, z)$

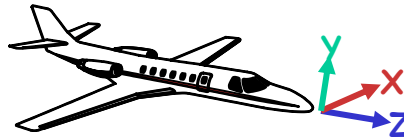
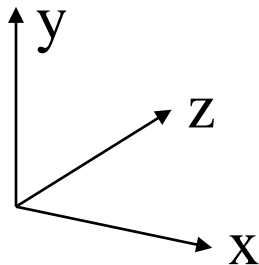
$$\begin{aligned}x &= \rho \cos \varphi \\y &= \rho \sin \varphi \\z &= z\end{aligned}$$

Układy współrzędnych - rozszerzenia

- Lewoskrętny i prawoskrętny

- Globalny i lokalny (związany z obiektami)

Transformacje w 3W

- Analogicznie jak w 2W z wykorzystaniem rachunku macierzowego (translacja, skalowanie itd...)

$$\begin{bmatrix} x' \\ y' \\ z' \\ 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & t_x \\ 0 & 1 & 0 & t_y \\ 0 & 0 & 1 & t_z \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x \\ y \\ z \\ 1 \end{bmatrix} \quad \begin{bmatrix} x' \\ y' \\ z' \\ 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} s_x & 0 & 0 & 0 \\ 0 & s_y & 0 & 0 \\ 0 & 0 & s_z & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x \\ y \\ z \\ 1 \end{bmatrix}$$

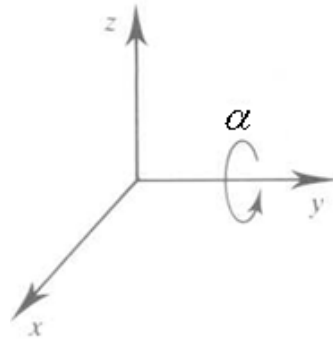
przesunięcie   *skalowanie*

$$\begin{bmatrix} x' \\ y' \\ z' \\ 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & \cos \alpha & \sin \alpha & 0 \\ 0 & -\sin \alpha & \cos \alpha & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x \\ y \\ z \\ 1 \end{bmatrix}$$

obrót względem Ox

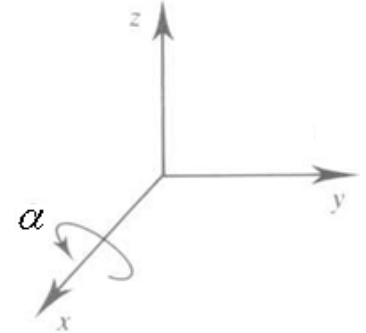
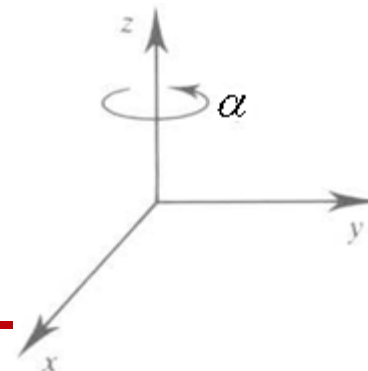
$$\begin{bmatrix} x' \\ y' \\ z' \\ 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \cos \alpha & 0 & -\sin \alpha & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ \sin \alpha & 0 & \cos \alpha & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x \\ y \\ z \\ 1 \end{bmatrix}$$

obrót względem Oy

$$\begin{bmatrix} x' \\ y' \\ z' \\ 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \cos \alpha & \sin \alpha & 0 & 0 \\ -\sin \alpha & \cos \alpha & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x \\ y \\ z \\ 1 \end{bmatrix}$$

obrót względem Oz

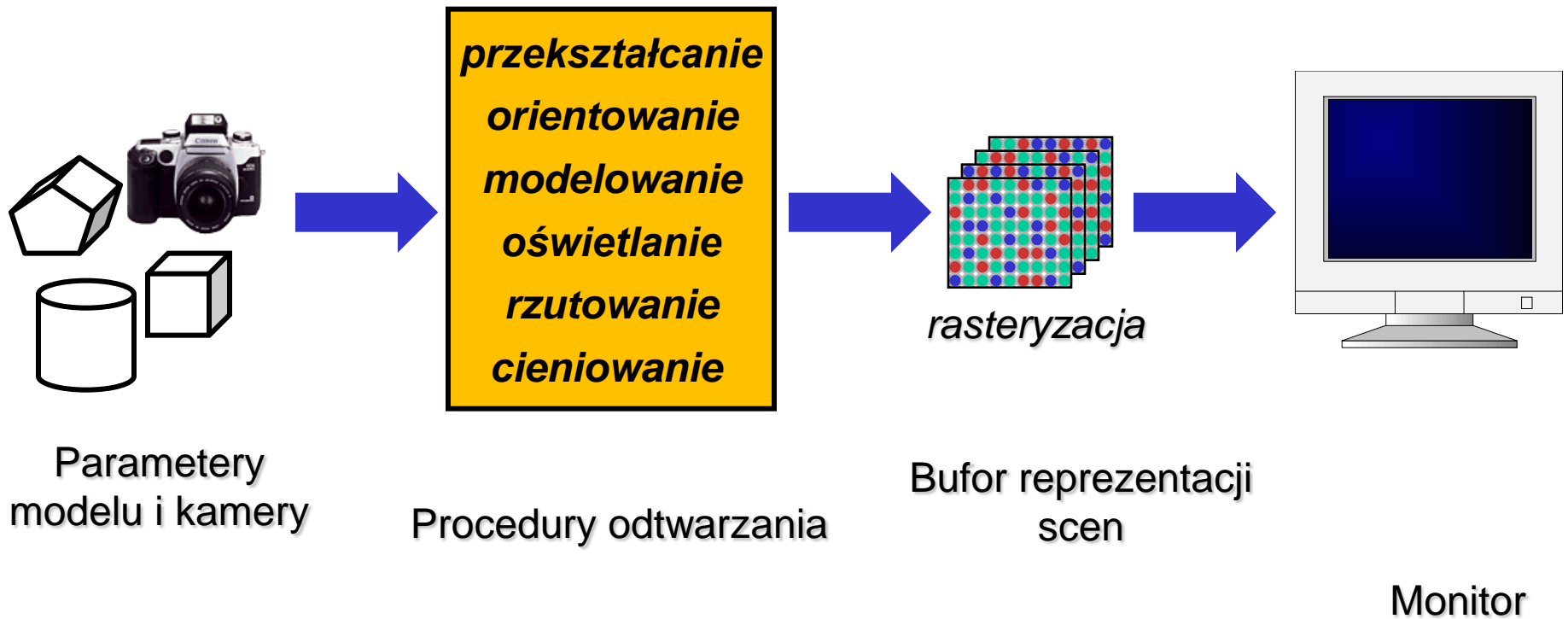

Podstawowe koncepcje

- Ogólna metoda: generowanie płaszczyznowych (2W) obrazów na podstawie komputerowej reprezentacji świata 3W - modeli przestrzennych
  - Realizacja:
    - *modelowanie* (kształt, właściwości, relacje, treści i semantyka): tworzenie i reprezentacja geometrii obiektów 3W (rzeczywistych, przybliżonych)
    - *odtworzenie* (światło, perspektywa, kamera, realia): generacja 2W obrazów obiektów i scen przestrzennych (na podstawie modeli 3W)
    - *animacja*: (ruch) opis zmian obiektów w czasie (klatki dyskretnych chwil czasowych) z dopasowanymi formami odtwarzania
-

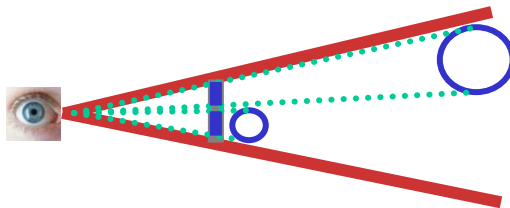
Odtwarzanie (rysowanie-rendering) scen 3W

Rendering wykorzystuje przekształcenia względem różnych układów współrzędnych

---

- Przekształcenia - do modelowania obiektów
- Przekształcenia - do obserwacji (ruch kamery)
- Przekształcenia - do rzutowania (zmiana typu kamery)

Przekształcenia w odtwarzaniu 3W

Geometria
obiektu

Modelowanie

- Obiekty i elementy sceny opisane w 3W układzie współrzędnych rzeczywistych

Obliczenia
światła

- Oświetlanie
- Cieniowanie zgodne z modelem oświetlenia

Obserwacja

- Elementy sceny w 3W układzie współrzędnych obserwatora lub kamery (ustawienie sceny względem kamery)

Obcinanie

- Określenie zakresu sceny, która mieści się w widoku

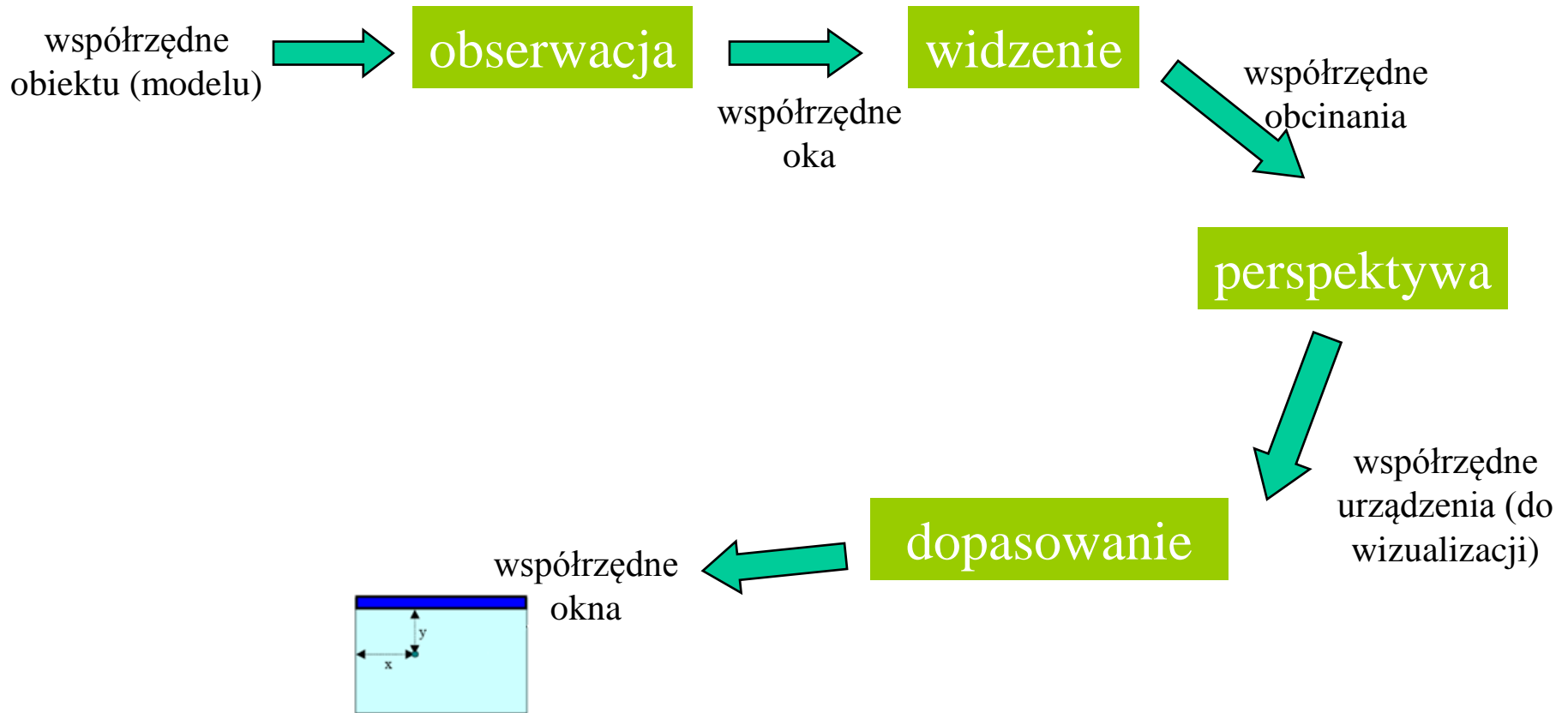
Rzutowanie

- Obraz sceny w 2W współrzędnych ekranu (widoku)

transformacje

Przekształcenia układów współrzędnych

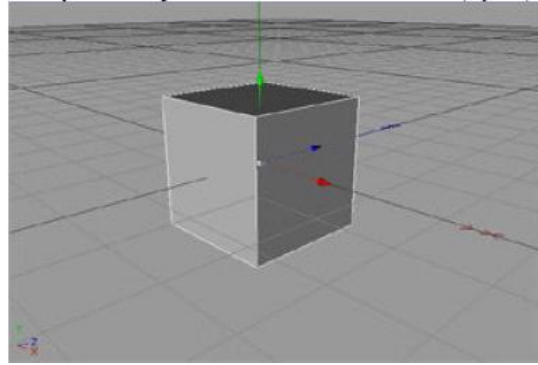
MODELE OBIEKTÓW

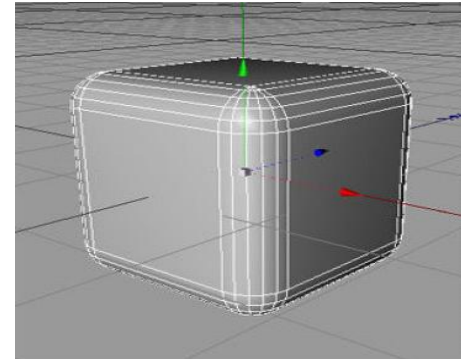
Przykład tworzenia modelu na podstawie zestawu prymitywów

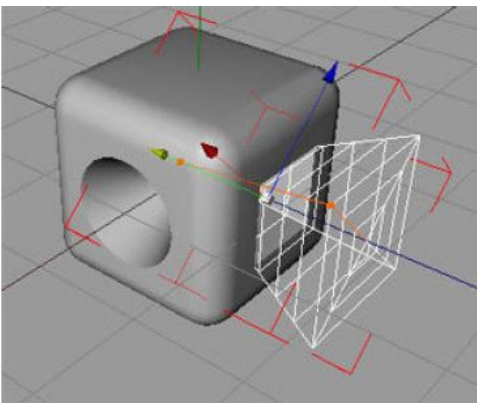
Modelowana scena naturalna

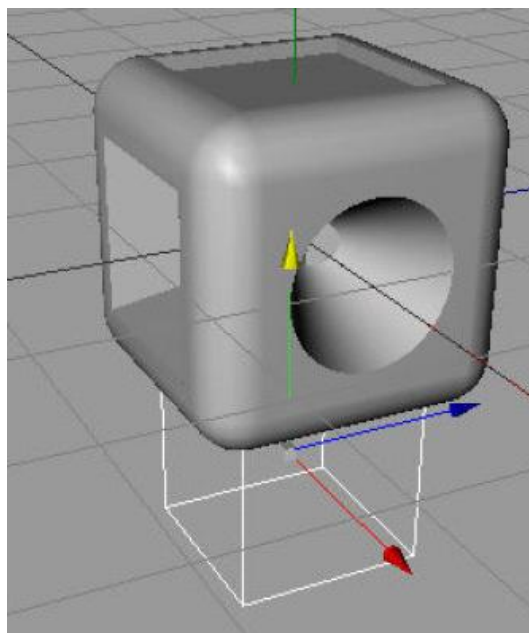
Bierzemy sześcian

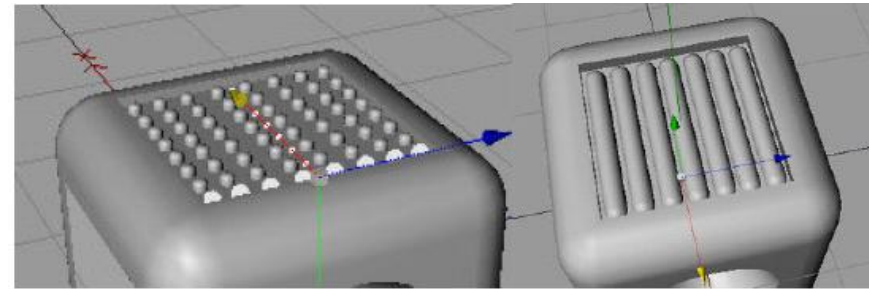
Filtrem zaokrąglamy rogi

Wcięcie koliste i kwadratowe – przecięcie z pomocniczymi figurami

Wgłębienia

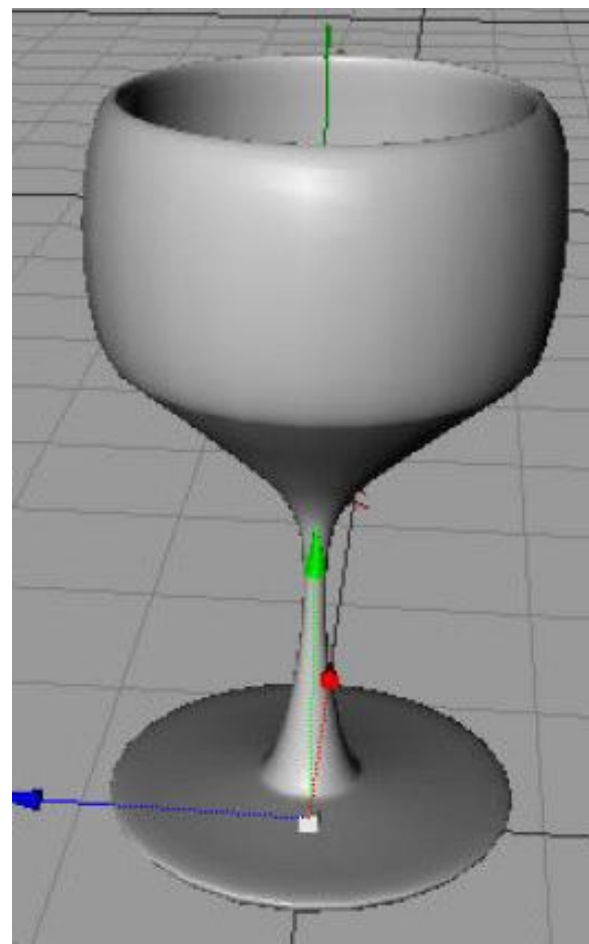

Mniejsze figury jako dodatki itd..

Przykład modelowania obrysem

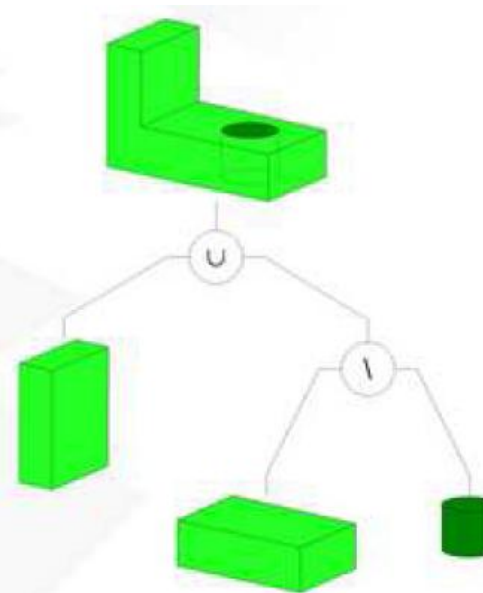
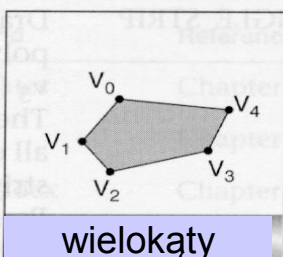
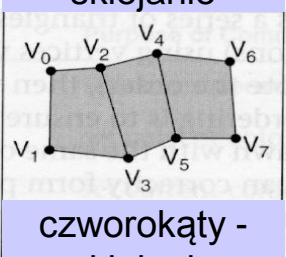
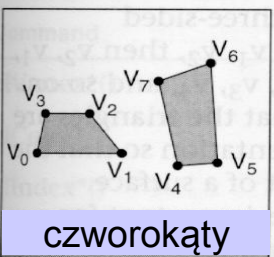
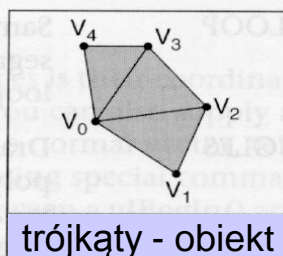
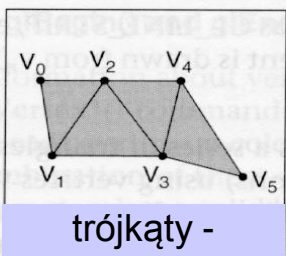
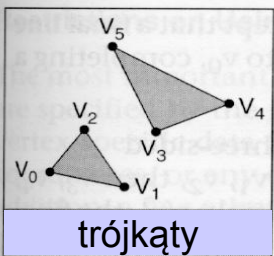
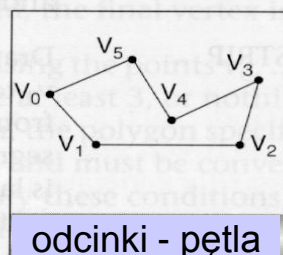
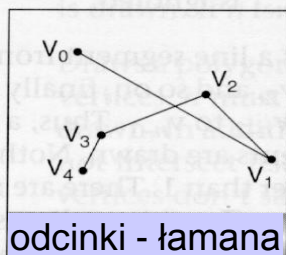
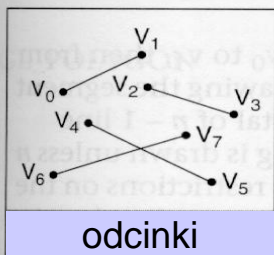
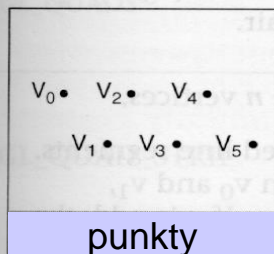

Kreślenie ręczne

Obracamy line renderujemy,
cieniuujemy

Modelowanie obiektów - prymitywy

składanie obiektów z prymitywów

- Cone
- Cube
- Cylinder
- Disc
- Plane
- Polygon
- Sphere
- Torus
- Capsule
- Oil Tank
- Tube
- Pyramid
- Platonic
- Figure
- Landscape
- Relief

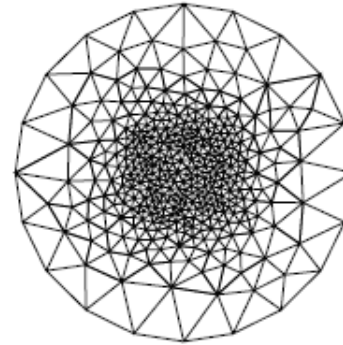
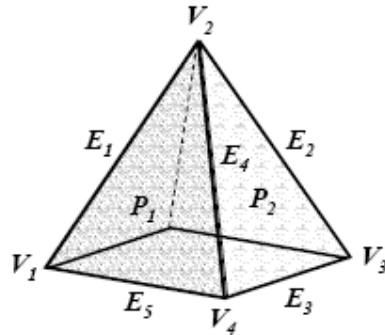
Modele szkieletowe

1. Modele szkieletowe (*wire frame*)

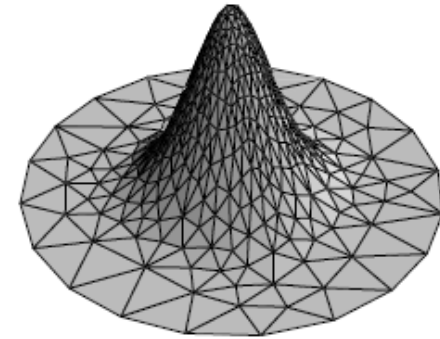
$V_1, V_2, \dots$ - wierzchołki (*vertex*)

$E_1, E_2, \dots$ - krawędzie (*edge*)

$P_1, P_2, \dots$ - ściany (*polygon surface*)

podział dziedziny parametrycznej

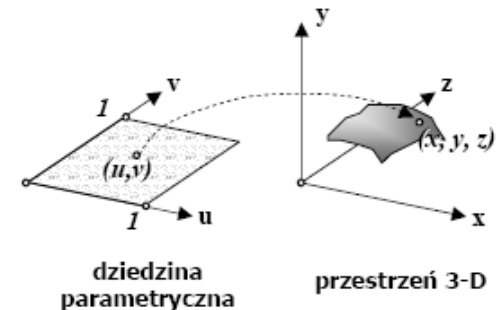

model szkieletowy powierzchni

Model szkieletowy - zbiór wierzchołków, krawędzi i ścian (wieloboków) połączonych tak, że każda krawędź jest wspólna przynajmniej dla dwóch ścian.

Najczęściej przetwarzane są w równania powierzchni zapisane w postaci parametrycznej.

$$\begin{aligned}x &= f_x(u, v) \\y &= f_y(u, v) \\z &= f_z(u, v)\end{aligned} \quad 0 \leq u, v \leq 1$$

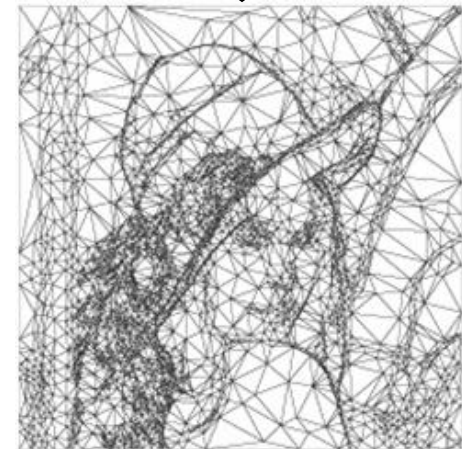
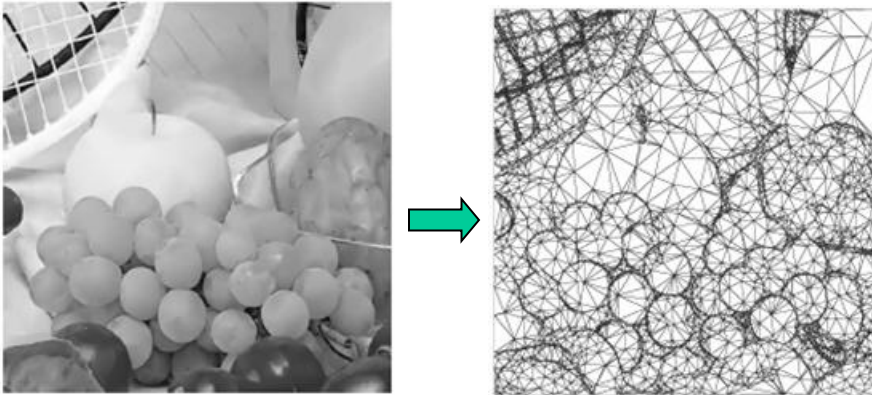
Tworzenie modelu szkieletowego powierzchni polega na:

- podziale dziedziny parametrycznej na wieloboki,
- obliczeniu dla wierzchołków wieloboków punktów w 3-D,
- połączeniu wyliczonych punktów w wieloboki w 3-D.

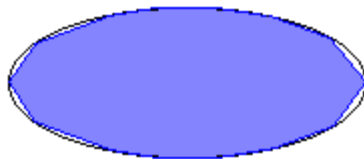

Modelowanie szkieletowe

- Modele siatek podziału dziedziny parametrycznej

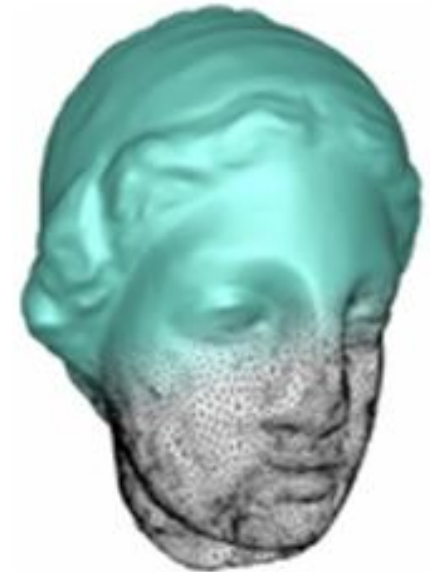
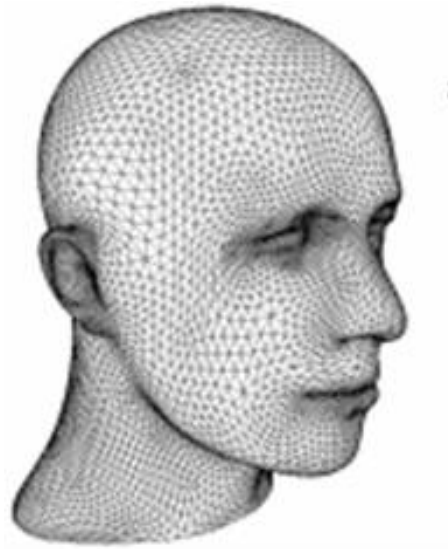
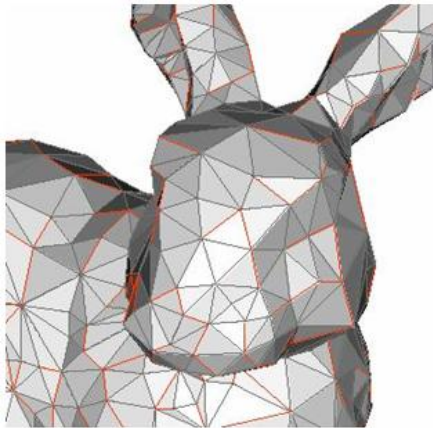

- Rasteryzacja wielokątowa

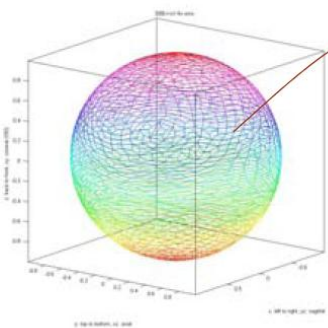
Przykładowe modele obiektów

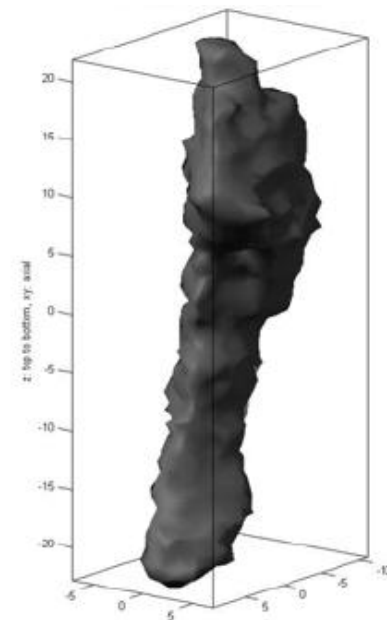
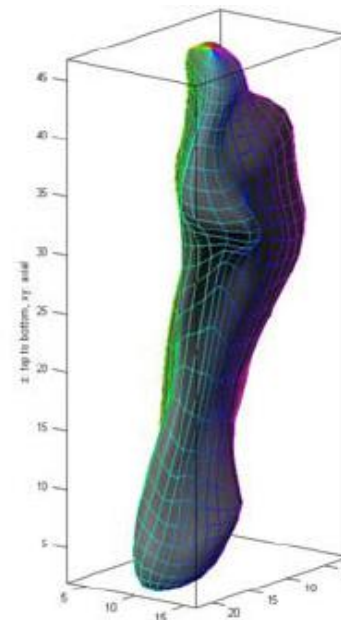
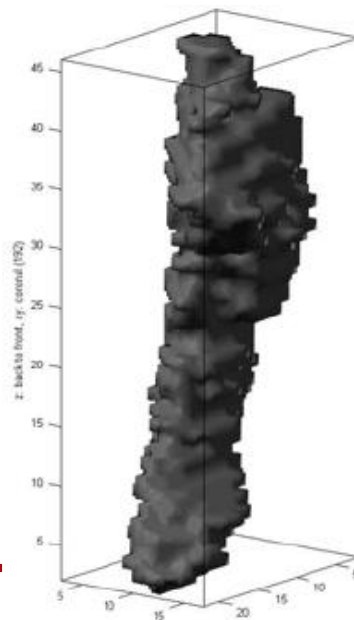
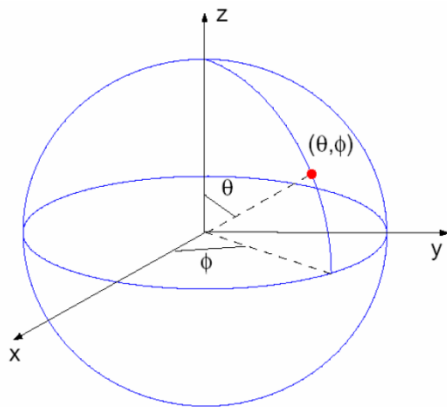
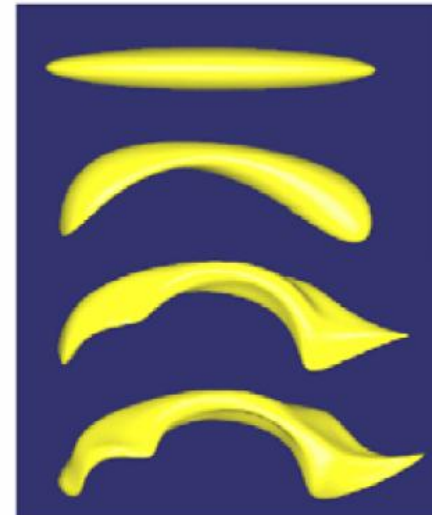
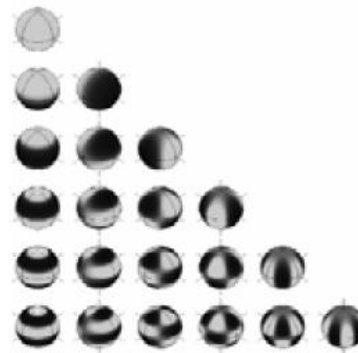
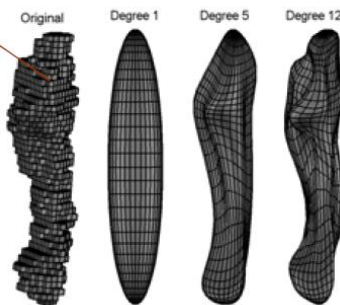

Przykłady modeli

$$(\theta, \phi) \leftrightarrow (x, y, z)$$

Area-preserving mapping

WYGŁADZANIE MODELI

Uzupełnienie: równanie parametryczne prostej

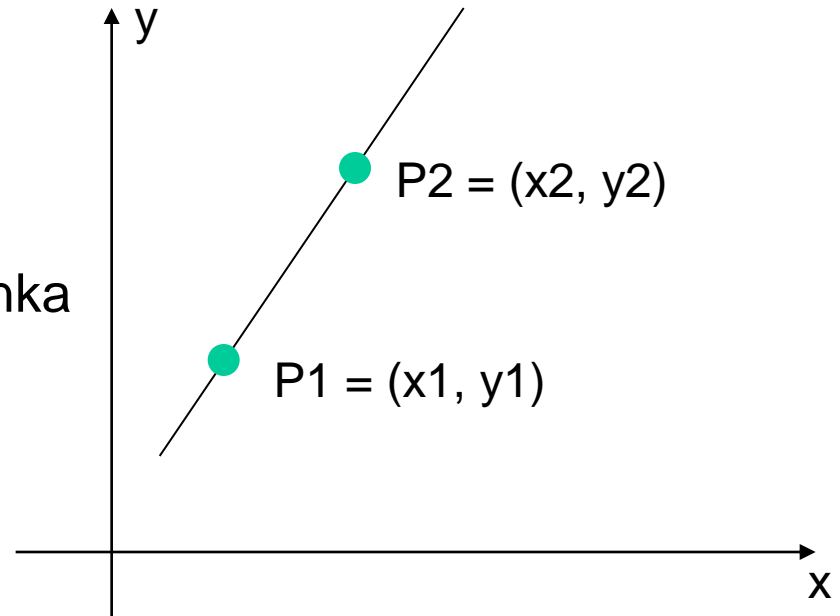
- Dane: $P1 = (x1, y1)$ and $P2 = (x2, y2)$

$$x = x1 + t(x2 - x1)$$

$$y = y1 + t(y2 - y1)$$

- Kładąc:

- $t=0$, mamy $(x1, y1)$
- $t=1$, mamy $(x2, y2)$
- $(0 < t < 1)$, dostajemy punkty odcinka pomiędzy $(x1, y1)$ i $(x2, y2)$

- Analogicznie w 3W:

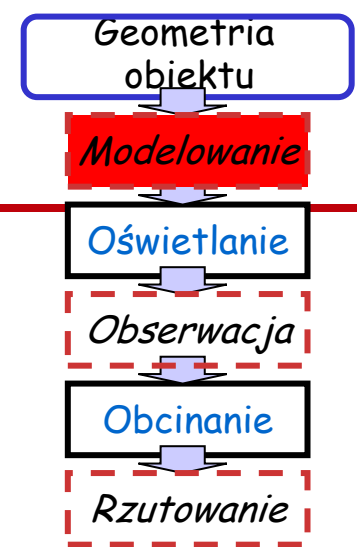
$$x = x1 + t(x2 - x1)$$

$$y = y1 + t(y2 - y1)$$

$$z = z1 + t(z2 - z1)$$

- Równania parametryczne są wykorzystywane przy tworzeniu modeli bardziej złożonych obiektów

Modelowanie – krzywe parametryczne

- Krzywe 3 stopnia

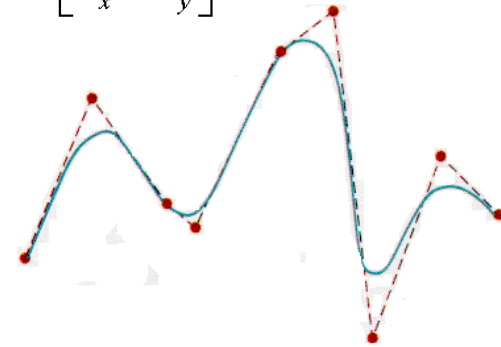
$$x = a_x t^3 + b_x t^2 + c_x t + d_x$$

$$y = a_y t^3 + b_y t^2 + c_y t + d_y$$

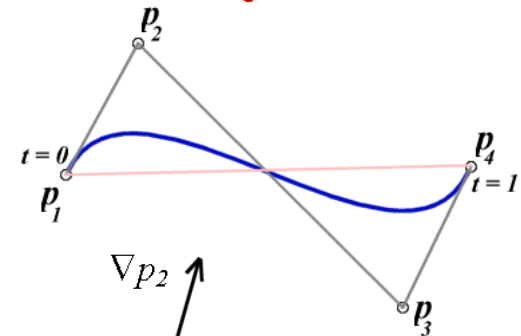
$$[x \ y] = [t^3 \ t^2 \ t \ 1] \begin{bmatrix} a_x & a_y \\ b_x & b_y \\ c_x & c_y \\ d_x & d_y \end{bmatrix}$$

- Krzywe sklejane – 4 punkty kontrolne (lokalne)

- ciągłość C1 i C2 na łączeniach
- aproksymacja

- Beziery - dwa punkty końcowe i dwa (globalne) inne punkty definiujące styczne w punktach końcowych

- Hermita – dwa punkty i wektory (globalne) styczne w tych punktach

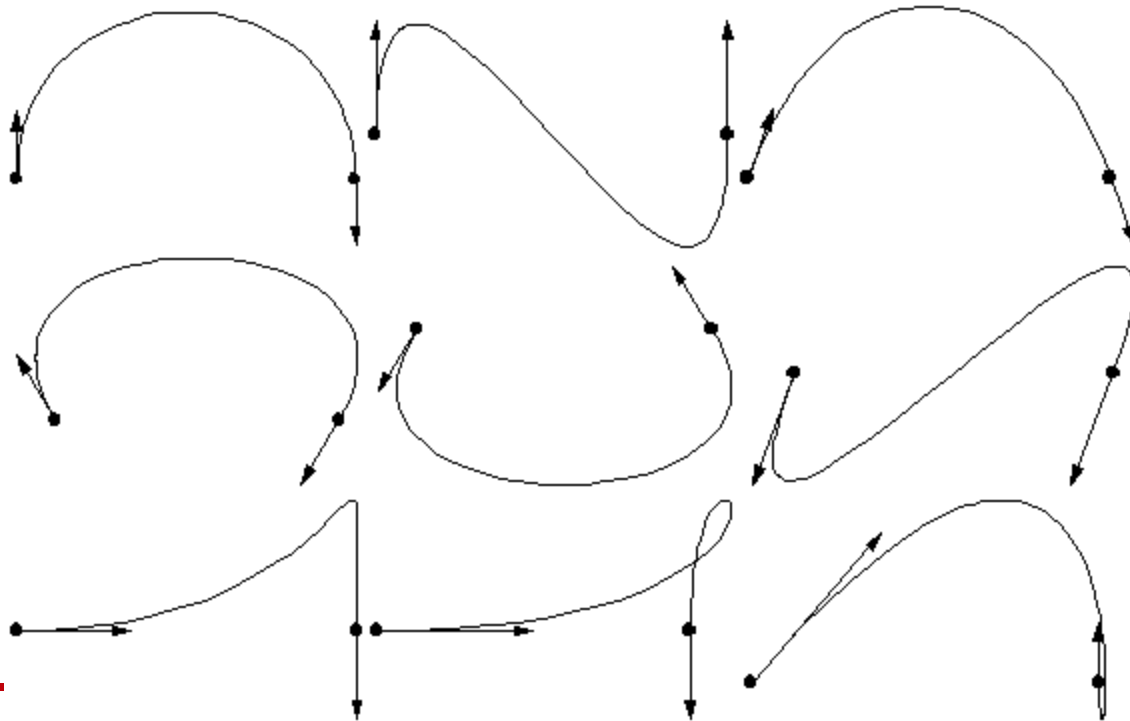

Krzywe Hermita

■ Liczenie

$$[x \quad y] = [t^3 \quad t^2 \quad t \quad 1] \begin{bmatrix} 2 & -2 & 1 & 1 \\ -3 & 3 & -2 & -1 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 & y_1 \\ x_2 & y_2 \\ \frac{dx_1}{dt} & \frac{dy_1}{dt} \\ \frac{dx_2}{dt} & \frac{dy_2}{dt} \end{bmatrix}$$

■ Rysowanie

Krzywe Bezierra

$$[x \ y] = [t^3 \ t^2 \ t \ 1] \begin{bmatrix} -1 & 3 & -3 & 1 \\ 3 & -6 & 3 & 0 \\ -3 & 3 & 0 & 0 \\ 1 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 & y_1 \\ x_2 & y_2 \\ x_3 & y_3 \\ x_4 & y_4 \end{bmatrix}$$

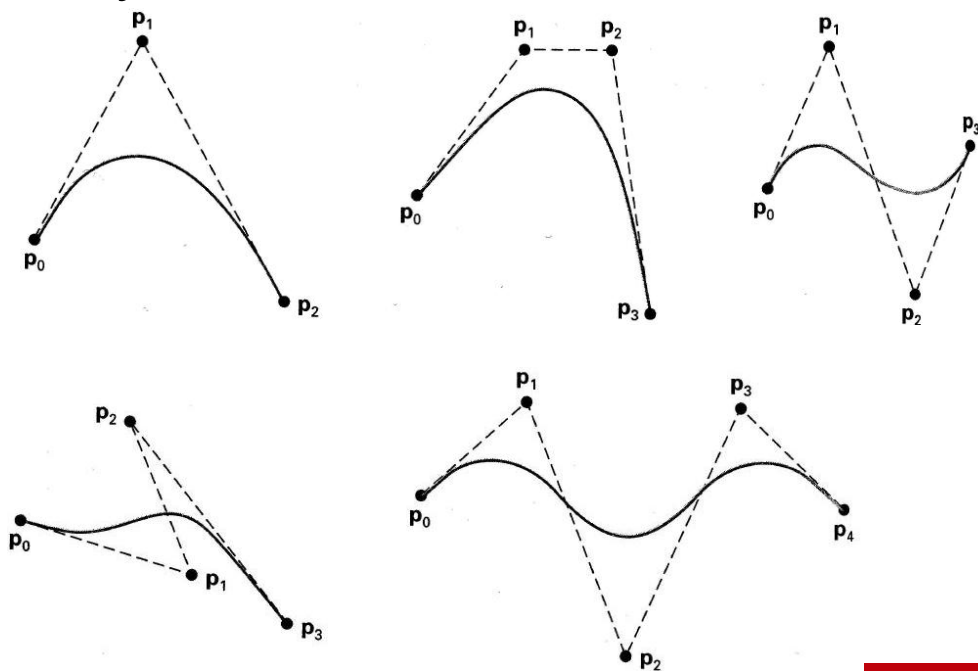
■ Liczenie

$$\begin{bmatrix} a_x & a_y \\ b_x & b_y \\ c_x & c_y \\ d_x & d_y \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -1 & 3 & -3 & 1 \\ 3 & -6 & 3 & 0 \\ -3 & 3 & 0 & 0 \\ 1 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 & y_1 \\ x_2 & y_2 \\ x_3 & y_3 \\ x_4 & y_4 \end{bmatrix}$$

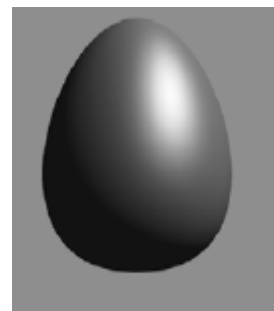
$$p(t) = \begin{bmatrix} (1-t)^3 \\ 3t(1-t)^2 \\ 3t^2(1-t) \\ t^3 \end{bmatrix}^T \begin{bmatrix} p_1 \\ p_2 \\ p_3 \\ p_4 \end{bmatrix}$$

wielomiany *Bernsteina*

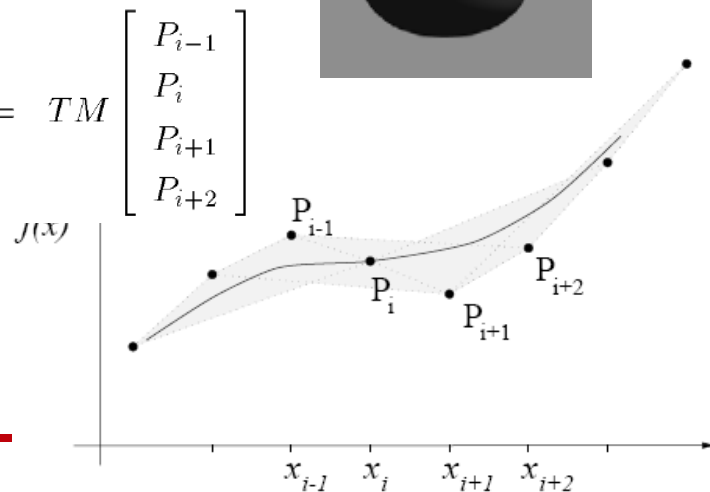
■ Rysowanie

efekt

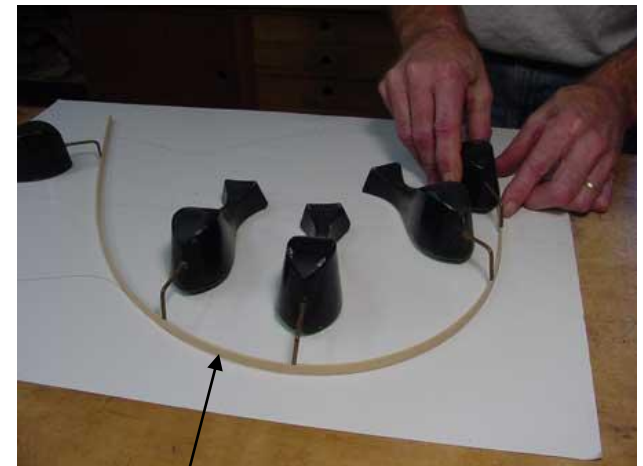
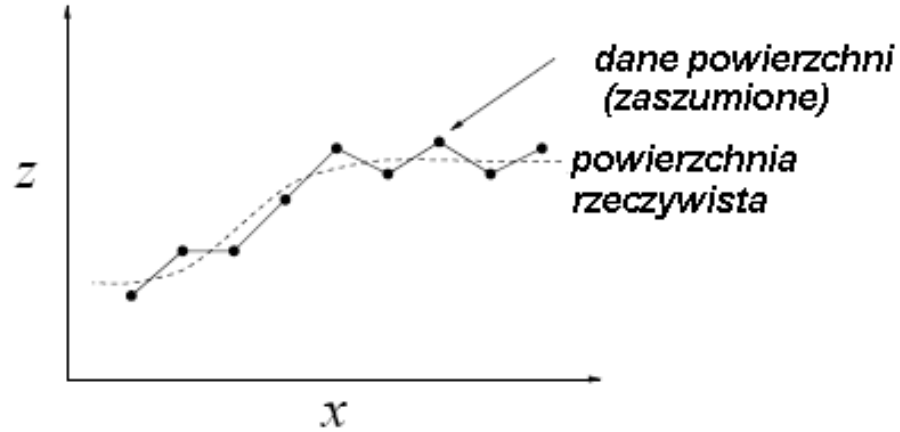

$$f(x) = TM \begin{bmatrix} P_{i-1} \\ P_i \\ P_{i+1} \\ P_{i+2} \end{bmatrix}$$

Modelowanie - krzywe sklejane

- wpasowanie modelu w dane rzeczywiste

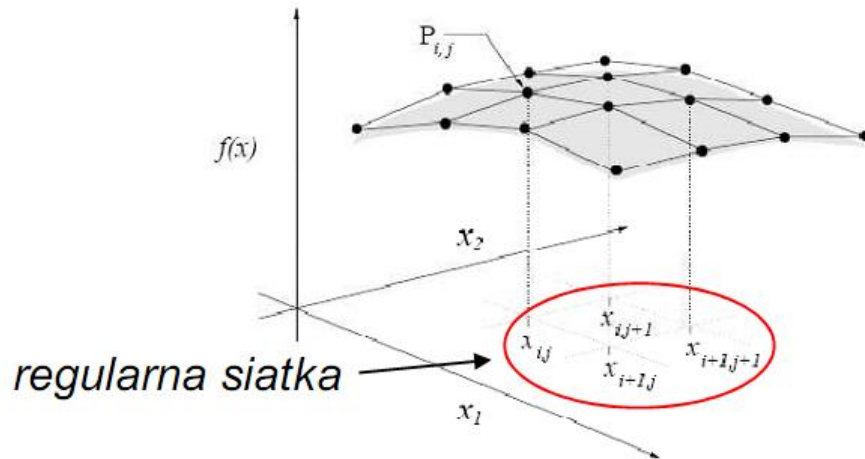

spline

Krzywe sklejane w 3W

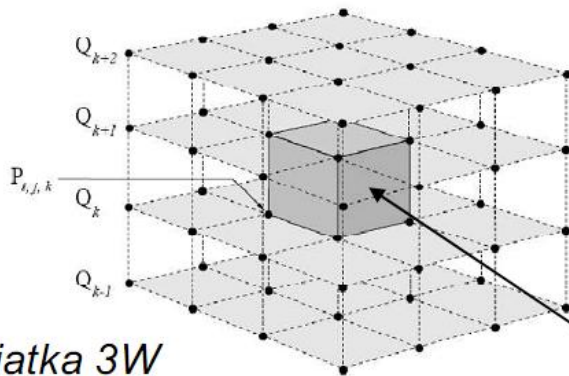
$$0 \leq x_1, x_2 \leq 1$$

- sklejanie w 2W (powierzchnie)

$$Q = \begin{bmatrix} P_{i-1,j-1} & P_{i,j-1} & P_{i+1,j-1} & P_{i+2,j-1} \\ P_{i-1,j} & P_{i,j} & P_{i+1,j} & P_{i+2,j} \\ P_{i-1,j+1} & P_{i,j+1} & P_{i+1,j+1} & P_{i+2,j+1} \\ P_{i-1,j+2} & P_{i,j+2} & P_{i+1,j+2} & P_{i+2,j+2} \end{bmatrix}$$

- sklejanie w 3W

$$f(\mathbf{x}) = RM \begin{bmatrix} SM & Q_{k-1} & M^T T \\ SM & Q_k & M^T T \\ SM & Q_{k+1} & M^T T \\ SM & Q_{k+2} & M^T T \end{bmatrix}, \quad 0 \leq x_1, x_2, x_3 \leq 1$$

$$R = \begin{bmatrix} x_3^3 & x_3^2 & x_3 & 1 \end{bmatrix}$$

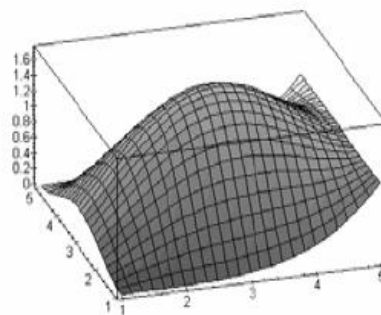
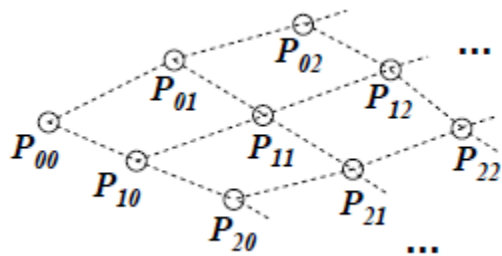
regularna siatka 3W

tutaj określamy f.sklejaną 3W

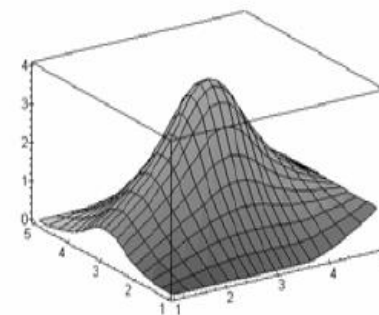

Rozpinanie gładkich siatek – modeli powierzchni

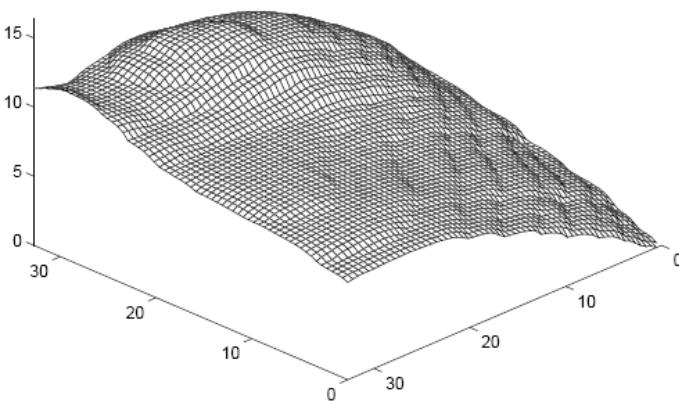
■ Siatki punktów kontrolnych

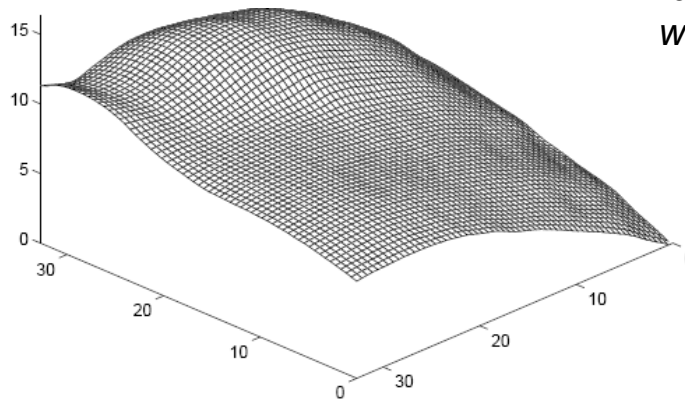
powierzchnia Beziera

niejednorodna powierzchnia B-sklejana (NURBS – non-uniform rational B-spline, wprowadza się wagi punktów wiodących)

model liniowy

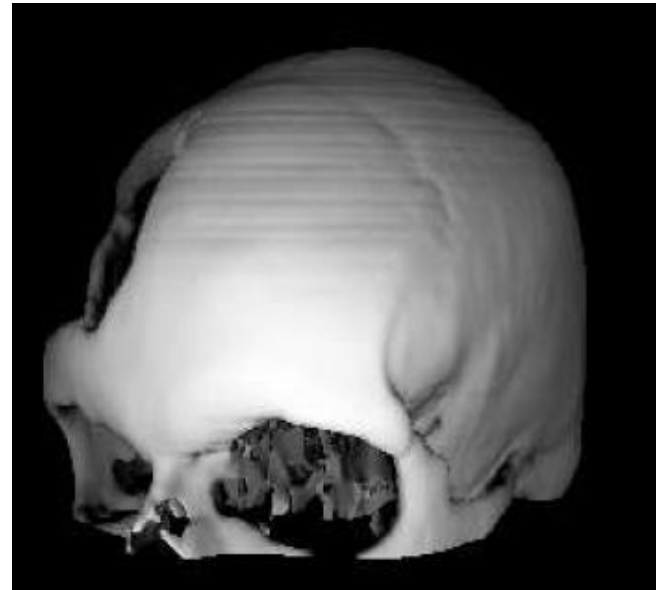
sklejanie wielomianami stopnia 3

Efekty renderingu powierzchni

- Model krzywych sklejanych z ray-castingiem

z różnymi gradientami

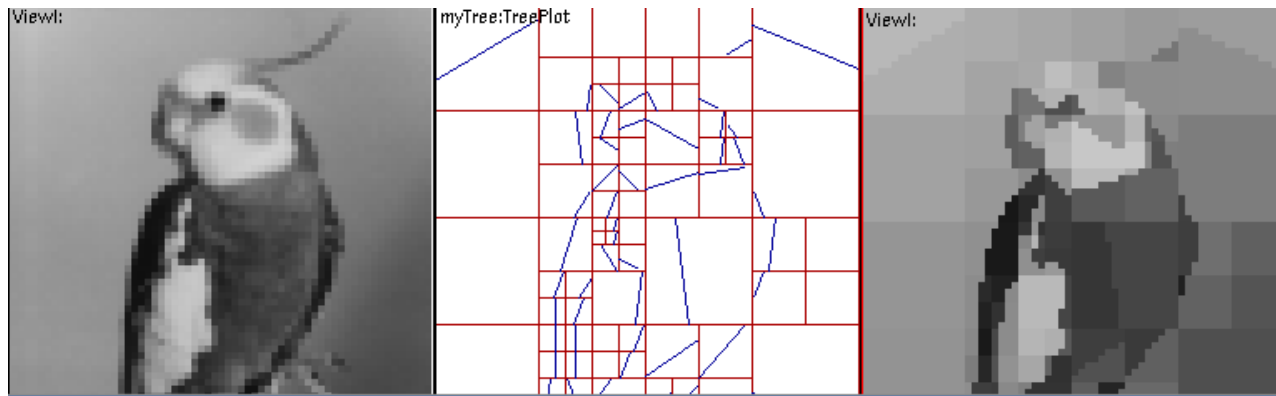
MODELE UCZONE NATURA

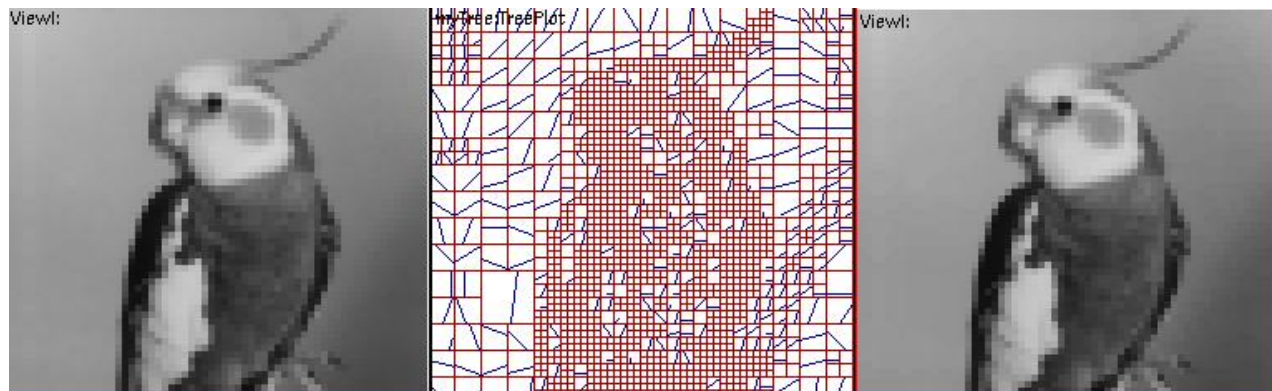
Baza geometryczna (wedgelets)

Aproksymacja obrazów zbiorem 'kawałków-klinów' o stałej wartości funkcji jasności określonych w dziedzinie obrazu (podział dziedziny rozłączny i zupełny)

$$I = \bigcup_{w \in W} w \quad \text{i } w - \text{const}$$

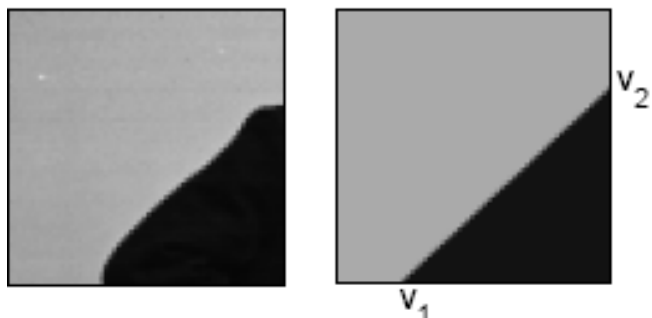
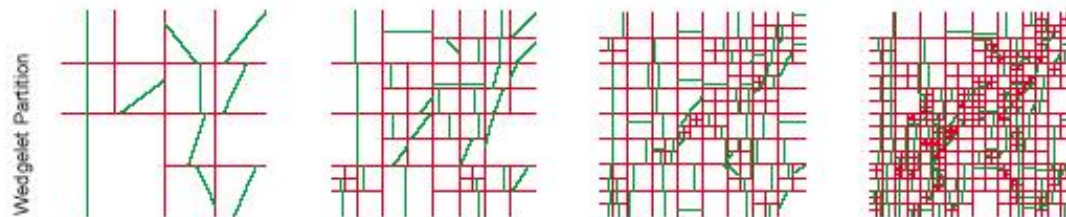
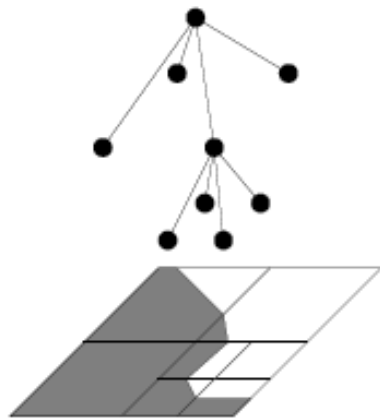

zgrubnie

dokładniej

Modelowanie z Wedgelets

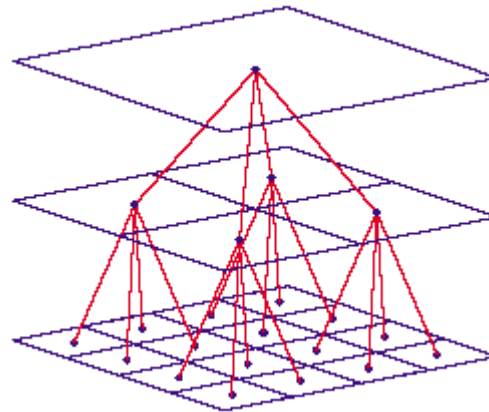

D.L. Donoho, X. Huo, 'Beamlets and Multiscale Image Analysis'

aproxymacja za pomocą liniowych nieciągłości (klin) - błąd przybliżenia regulowany skalą

Dekompozycja na kwadraty

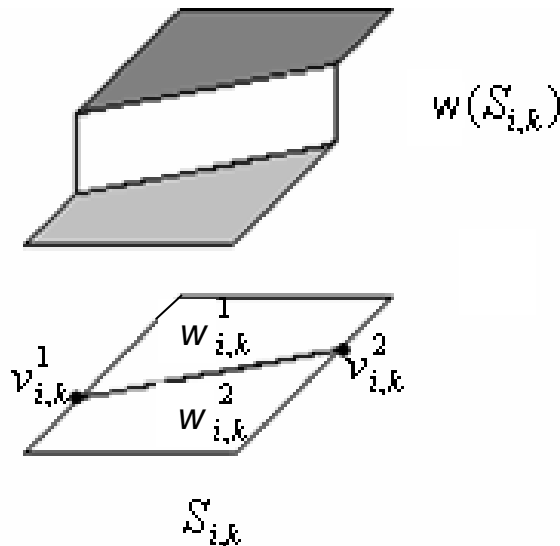
- segmentacja drzewa czwórkowego (hierarchiczna struktura dekompozycji):
podział obrazu $I([0,1]^2)$ na bloki S (kwadraty 2^k), $k=0, \dots, K$

piramida dekompozycji

Wedgelets (falki W)

Wedgelet (falka W) jest to kawałkami stała funkcja określona na kwadracie diadycznym (długość boku jest równa 2^k) z nieciągłością liniową.

Definicja falki W dla $S_{i,k}$:
 $(v_{i,k}^1, v_{i,k}^2), w_{i,k}^1, w_{i,k}^2$

Kwadrat S podzielony na dwa regiony jest dziedziną falki. Orientację liniowej nieciągłości określa para punktów v , a wartości funkcji są stałe w obu regionach

Falka W jest zdegenerowana jeśli funkcja jest stała ($w(S_{i,k}) = \text{const}$ - bez nieciągłości)

Kwadraty i kliny - porównanie

---

oryginał

kwadraty

Aproksymacja liniowa
funkcji jasności (platelets)

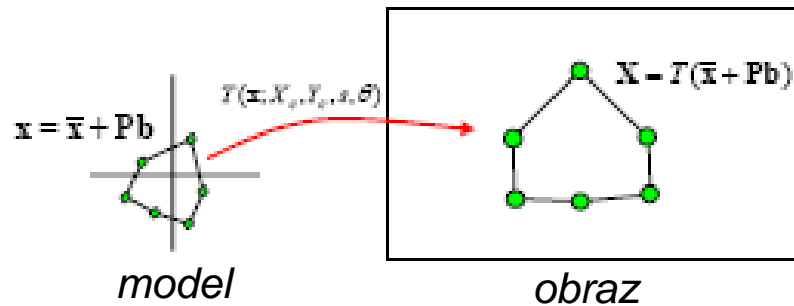
---

kliny

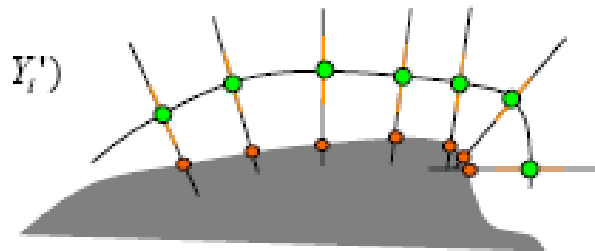
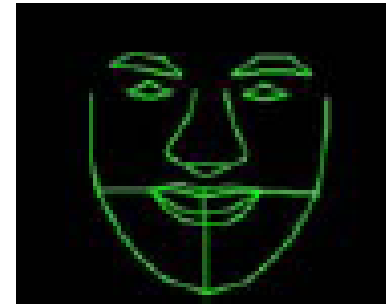

Modele obiektowe, czyli pasowanie wzorców (dane treningowe)

1) wpisanie modelu w obraz

2) dopasowanie

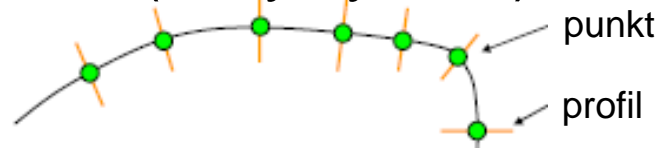

Metoda aktywnych konturów

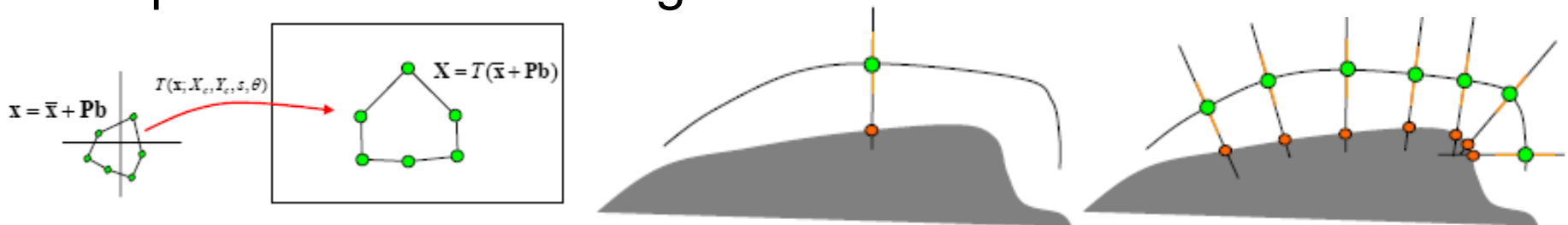
- Skalowalny wzorzec z danych treningowych (różne parametry modelu) - elastyczny model opisuje **typowy kształt** krawędzi obiektu pasowany do obrazu

- Model punktu i profilu (statystyczne)

- Dopasowanie do realnego kształtu obiektu

*globalne przekształcenie wstępne
(często manualne)*

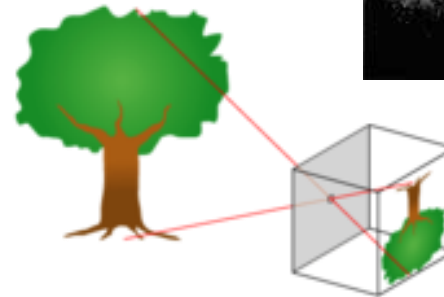
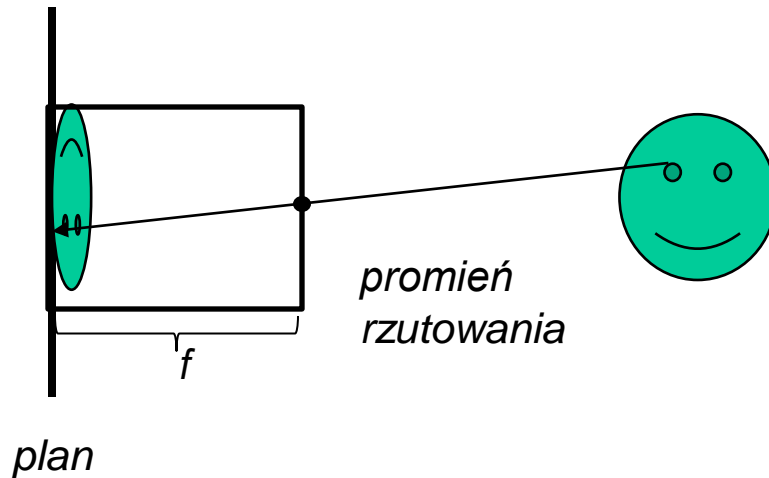
MODELE KAMERY

Modele kamery - otworkowa

Camera obscura (prototyp aparatu fot.)

- poczernionego wewnątrz pudełka (dla zredukowania odbić światła)
- na jednej ścianie niewielki otwór (pełniący rolę obiektywu), na drugiej matowa szyba lub klisza
- cechy obrazu: rozmycie, nieograniczona głębia ostrości, miękkość, łagodne kontrasty, brak dystorsji, pastelowa kolorystyka

<http://www.pinhole.art.pl/>

Średnica otworka mniej więcej 0,3-1mm ($d = 1,9\sqrt{f\lambda}$)

Kamery otworkowe

http://www.kwant.info/projekty/lab_cyfrowy/

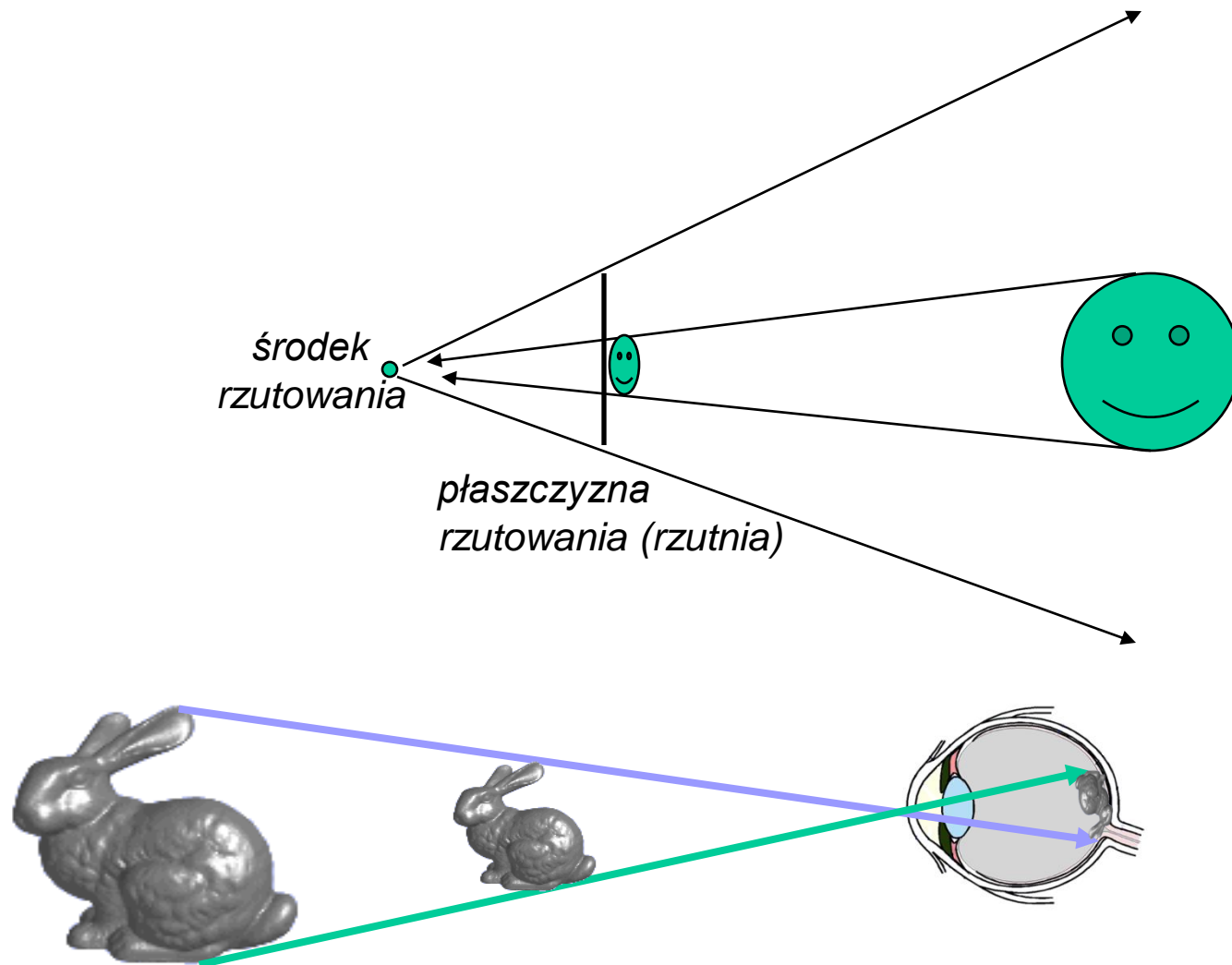

<http://pedagog.umcs.lublin.pl/~wafra/otworek.html>

<http://sulisz.redblog.dziennikwschodni.pl/2009/03/13/kamery-otworkowe-vermeer-powstaja-w-polsce/>

Kamera w grafice komputerowej

EFEKTY 3W

Efekty przestrzenne na obrazie

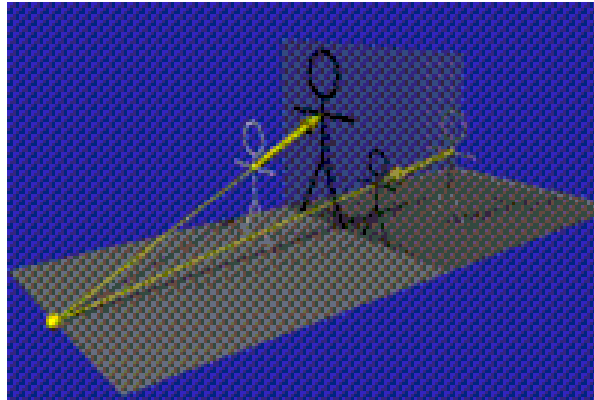

- Perspektywa
    - Dalsze obiekty są mniejsze
    - Linie równoległe wydają się zbieżne
    - Głębina ostrości
  - Oświetlenie
    - zróżnicowanie oświetlenia powierzchni
    - cienie
  - Stereoskopia (dwoje oczu)
  - Ruch
  - Współdziałanie zmysłów
  - ...
-

Rzutowanie

- Rzut perspektywiczny (opis kamery)

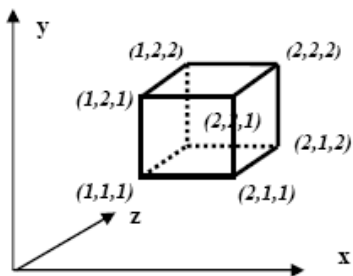

- Rzut równoległy (środek rzutowania $\rightarrow \infty$): ortogonalny lub ukośny (proste rzutowanie prostopadłe lub nie do rzutni)

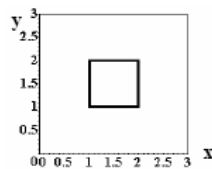

Rzuty równoległe

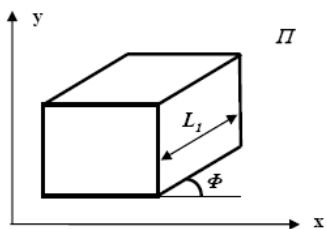
Obiekt rzutowany

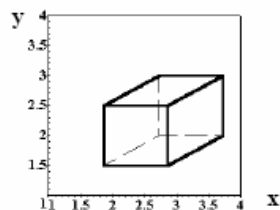
rzut ortogonalny

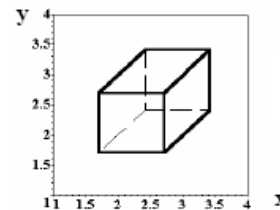
rzuty ukośne

kawaleryjski

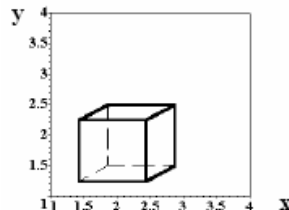
$\Phi = 30^\circ$

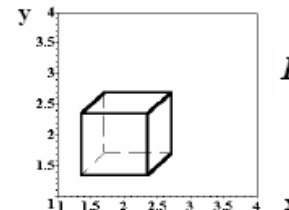
$\Phi = 45^\circ$

$$L_1 = 1 / \operatorname{tg} \alpha = 1, \alpha = 45^\circ$$

gabinetowy

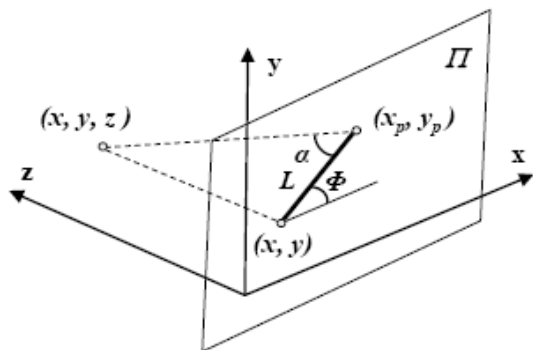

$\Phi = 30^\circ$

$\Phi = 45^\circ$

$$L_1 = 1 / \operatorname{tg} \alpha = 1 / 2, \alpha \approx 63^\circ$$

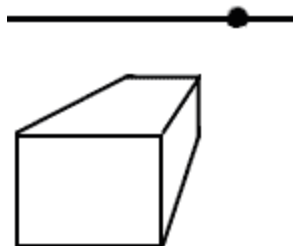
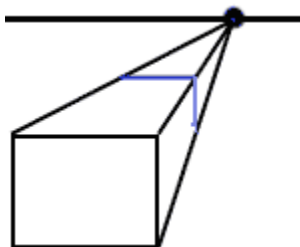

Φ - lewo-prawo

α - góra-dół

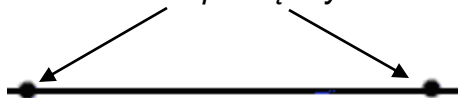
Rzut perspektywiczny

- **jednopunktowy**

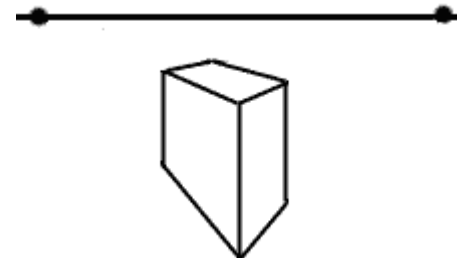
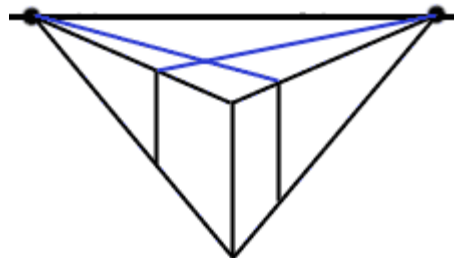

- **dwupunktowy**

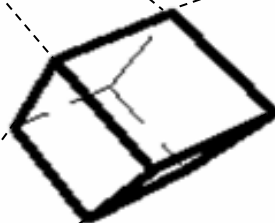
punkty pozorne związane z układem współrzędnych obiektu

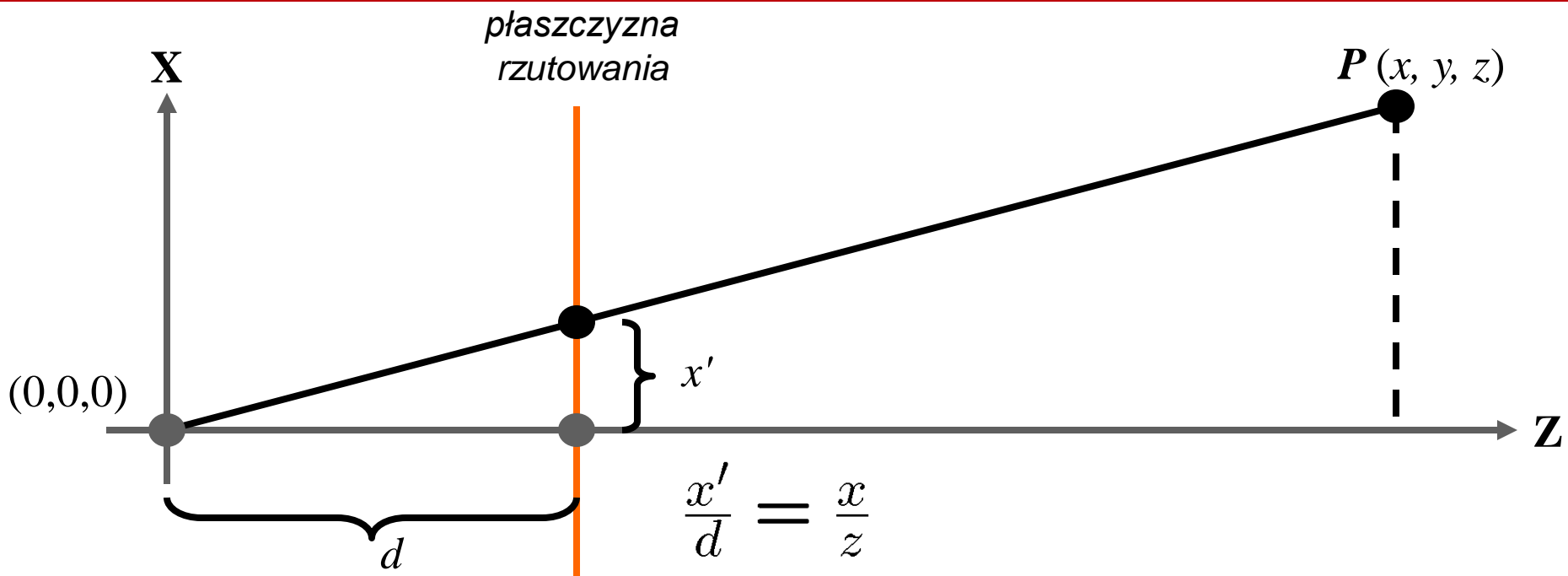
krawędź centralna

- **trójpunktowy**

Obliczanie wymiarów rzutowanych obiektów

analogicznie

$$\frac{y'}{d} = \frac{y}{z}$$

zatem

$$x' = \frac{d \cdot x}{z} = \frac{x}{z/d}, \quad y' = \frac{d \cdot y}{z} = \frac{y}{z/d}, \quad z' = d$$

Rzutowanie

W rachunku macierzowym mamy

- dla rzutu perspektywicznego (współrzędne $\left(\frac{x}{z/d}, \frac{y}{z/d}, d \right)$)

$$\begin{bmatrix} x \\ y \\ z \\ z/d \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1/d & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x \\ y \\ z \\ 1 \end{bmatrix}$$

- dla rzutu ortogonalnego

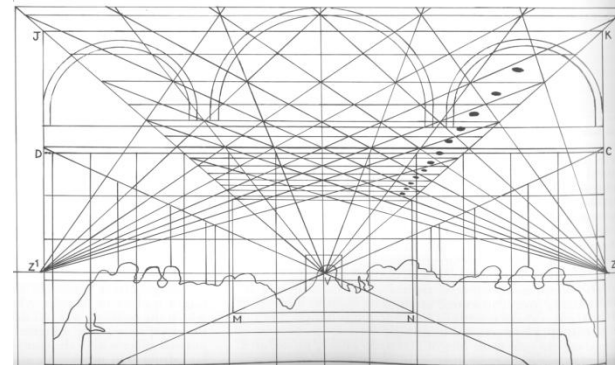
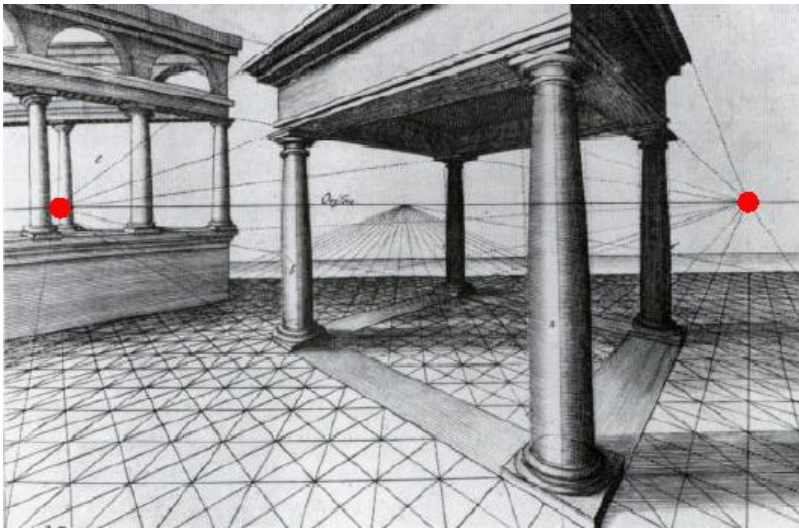
$$\begin{bmatrix} x \\ y \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x \\ y \\ z \\ 1 \end{bmatrix}$$

Perspektywa - przykłady

Baptysterium św. Jana

Ostatnia wieczerza, Leonardo da Vinci, 1495-1498

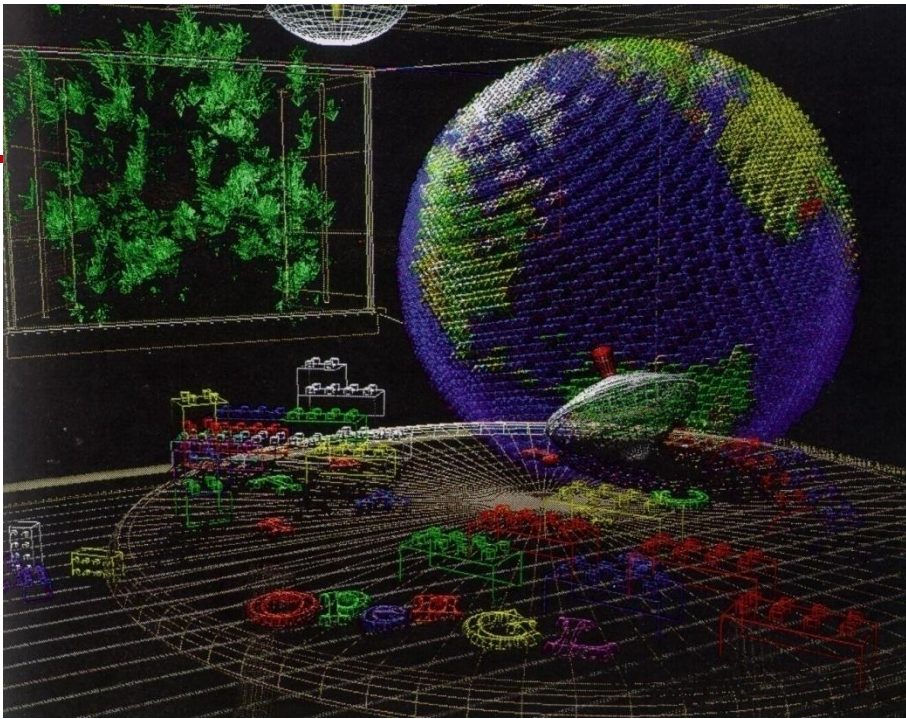
Przykład odtwarzania

za

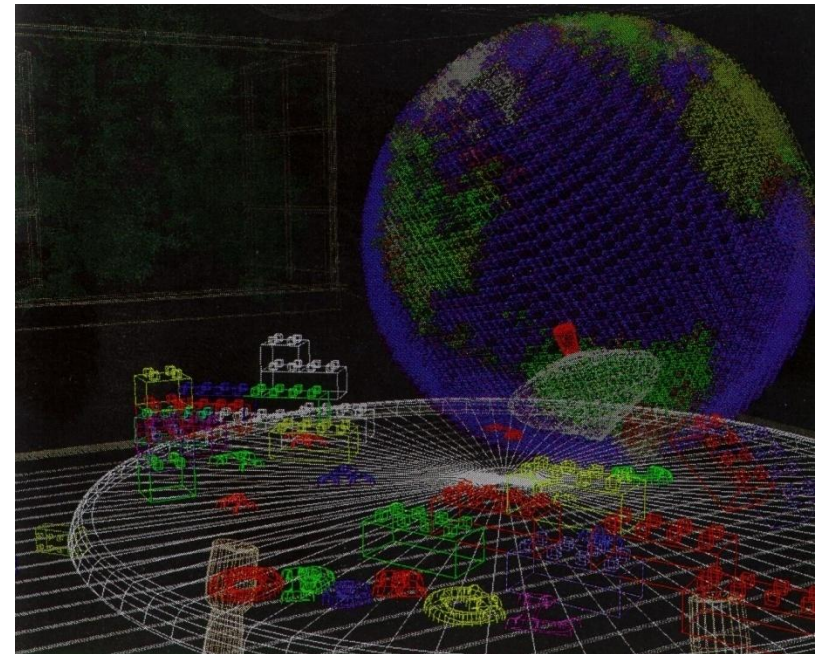
David Brogan

dbrogan@cs.virginia.edu

Introduction to computer graphics

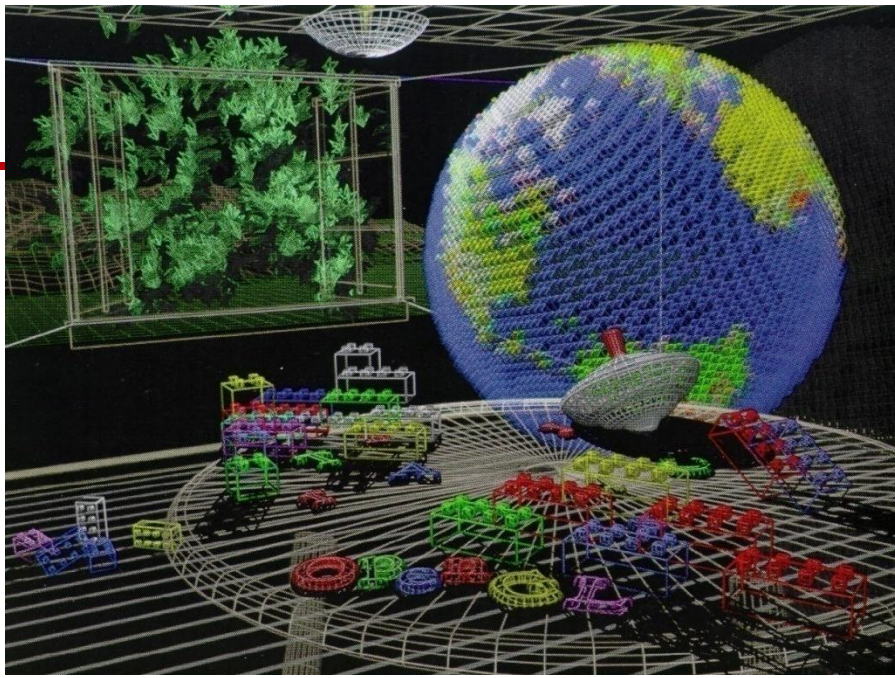
widok siatki – zrzutowany model sceny

bardziej dopasowany model siatki
(głębka – rozmywanie elementów
bardziej odległych)

proste cieniowanie

siatka antyaliasingowa

cieniowanie
(równomierne)
wielokątów

urealnienie

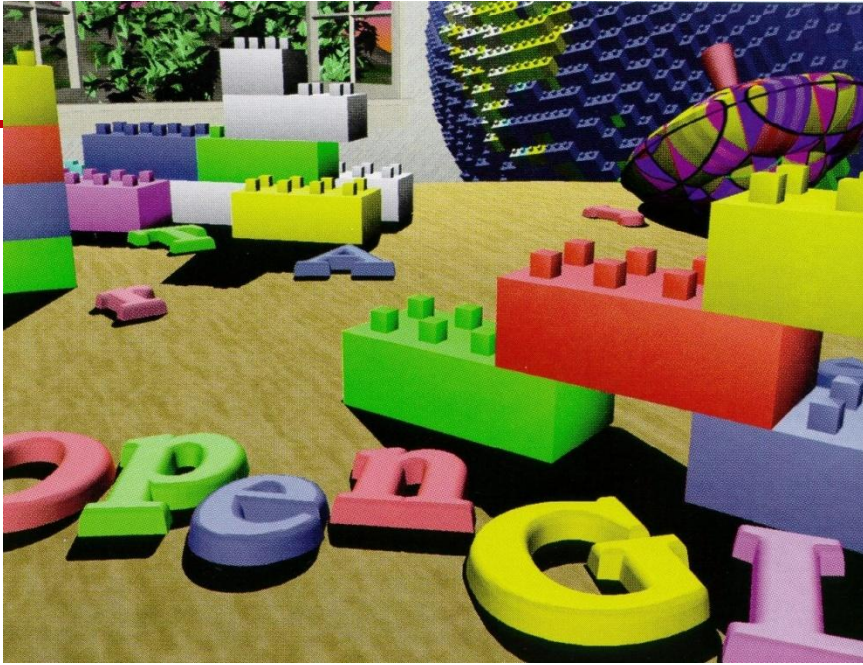
zróżnicowane cieniowanie
wielokątów

tekstury i cienie

dodatkowe efekty

przybliżenie

zamglonie